AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2015 / 123 • Ekim 2015

TÜRKLER VE ERMENİLER

Alev KILIÇ

Tanınmış ve saygın tarihçi Profesör Justin McCarthynin son kitabı Turks and Armenians (Türkler ve Ermeniler) kısa bir süre önce ABDde İngilizce olarak yayınlanmıştır.*

Prof. McCarthy Birinci Dünya Savaşı ve öncesinde Türk ve Müslüman nüfusun kayıpları konusunda demografik ve tarihi araştırmalar yapmış, bu çalışmalar ister istemez Türk-Ermeni ilişkilerini de ilgi konusu haline getirmiştir. Bu çalışmalarında, Ermeni yanlısı propaganda etkinliklerinin tarihi gerçekleri ne kadar çarpıttığını görmüş, Batıda ve Hristiyan dünyada desteklenen ve kabul gören bağnaz Ermeni yanlısı iddia ve taleplerin yanlışlığını bilimsel olarak kanıtlayan eserler yazmıştır. Prof. McCarthy, bilimsel dürüstlük gereği; yerleştirilmeye çalışılan tek yanlı Ermeni görüş ve iddialarına, hedef olacağı zorlukların ve engellemelerin bilinci içinde karşı çıkmıştır. Zaman içinde, maruz kaldığı saldırılar; tehditlere, iftira ve karalamalara yönelik eylemlere varabilmiştir.

Prof. McCarthynin bu son kitabı; bugüne kadar konu hakkında yayınlanan kitaplarında** ele aldığı hususların ve yaptığı çalışmaların, üzerinden geçen yılların da sağladığı birikimle, kendi içinde özümsenmesi, bütünleşmesi, bir sentez oluşturması ve adeta bir hayat boyu akademik çalışmalarının toparlayıcı bir sonucu olmuştur. Bu yönüyle, Türkler ve Ermeniler kitabı sadece başlı başına bir yapıt olmaktan öteye, Prof. McCarthynin bugüne değin yazdıklarının bütüncül bir değerlendirmesi ve süzülmesi olması itibarıyla büyük bir değer taşımaktadır.

Türkler ve Ermeniler gibi iddialı bir başlık bir abartı olmamış, gerçekten asırlarca bir arada yaşamış, kederde ve sevinçte ortak anıları, ortak gelenek, görenek ve yaşam biçimleri bulunan iki halkın nasıl karşı karşıya gelebildiklerini, daha doğrusu getirildiklerini, sıradan bir insanın rahatlıkla anlayabileceği bir dille kanıtlayabilmiştir.

Kitapta Ermenilerin maruz kaldığı acılar ve kayıplar yadsınmamış, ancak bunlar bir dünya savaşı kapsamında ve nedenleriyle ele alınmış, bunun yanı sıra, hiç de daha az olmayan, buna rağmen Hıristiyan ve Batı söyleminde tamamıyla meskût geçilen, Türklerin ve Müslümanların acı ve kayıplarına da eşit biçimde değinilmiştir. Bu çerçevede Hıristiyan ve Batı dünyasında Türklere karşı yerleşen önyargılar ve kötülemeler üzerinde durulmuş, Ermeni yanlısı desteğin bu kara propagandayı daha da aktif hale getirdiğine işaret edilmiş ve günümüze kadar yansıyan Türk karşıtı propagandanın hala bazı odakların söyleminde ve siyasetinde kullanılmakta olduğu perspektifi ortaya konmuştur.

Tarih uzmanlığının yanı sıra bir demograf olan Prof. McCarthy; Osmanlı imparatorluğu

içinde yaşayan Ermenilerin, Hınçak ve Daşnak partilerinin terör yöntemleriyle, bağımsız bir devlet özlemiyle isyan etmelerinin, savaşın sonucu ne olursa olsun, hüsranla biteceğini görememiş, kendilerini boş yere müttefik devletlerin piyonu haline getirmiş ve büyük bir felakete sürüklemiş olduklarına işaret ederken şu çarpıcı tabloyu vermektedir: Osmanlı devleti sınırları içindeki bütün Ermeni nüfus, Ermenilerin devlet kurmak istedikleri altı vilayete taşınsaydı, gene de bu vilayetlerdeki tüm nüfusun dörtte birinden daha az olacaktı. Eğer dünya üzerindeki bütün Ermeni nüfus bu vilayetlere nakledilebilseydi, hala yüzde kırkın altında olacaktı.

Türkler ve Ermeniler kitabı İngilizce yayınlanmıştır. Bir an önce Türkçeye, mümkünse Ermeni iddiaları hakkında görüşlerin beyan edildiği diğer ülke dillerine de tercümesi gerekmektedir. Prof. McCarthy Ermeni iddialarına son derece açık, tutarlı ve bilimsel karşı görüş ortaya konulabileceğini göstermiştir. Ermeni iddialarını benimseyen görüşler elbet bundan sonra da olacaktır. Nitekim bu dinci ve şovenist görüşün yaygınlığını ve ısrarcılığını Prof. McCarthy de görmekte ve tespit etmektedir. Profesörün değinmediği ve hiç girmediği bir keyfiyet olarak; günümüzde de Türkiye üzerinde hesapların sona ermediğini ve benzeri girişimler için eski propagandaların sürdürülmesinde siyasi yarar beklentisi bulunduğunu, bu doğrultuda, Ermeni iddialarının canlı tutulmasına çalışıldığını da hatırda tutmakta yarar vardır.

Ancak, bundan böyle, Türkler ve Ermeniler konusunda görüş belirtecek, özellikle Ermeni iddialarından yana destek verecek olanların; öncelikle ve behemehâl Prof. McCarthynin kitabında yer alan hususları göz önünde bulundurmaları gerekecek, bunları aynı bilimsellikle cerh edecek verilerle ortaya çıkabildikleri takdirde inandırıcı olabilecektir. Bunu dışlayan, görmezden gelen her iddia dinci veya şovenist bir iddia olmaktan öteye gidemeyecektir.

Böyle temel bir kitabı yazmaktaki cesareti ve bilimsel namusu için Sayın Profesör Justin McCarthye içten ve candan teşekkürler.

* McCarthy, Justin. *Turks and Armenians: Nationalism and Conflict in the Ottoman Empire*. Madison, Wisconsin: Turko-Tatar Press, 2015. Bu kitap *Amazon.com* internet sitesinden sipariş edilebilir: http://www.amazon.com/Turks-Armenians-Nationalism-Conflict-Ottoman/dp/1892381079

**- Muslims and Minorities: The population of Ottoman Anatolia and the End of an Empire

-Death and Exile: The Ethnic Cleansing of Ottoman Muslims

-The Ottoman Turks: An Introductory History to 1923

-The Ottoman peoples and the End of Empire

-Population History of the Middle East and the Balkans

-Who are the Turks? A Manual for Teachers

-The Armenian Rebellion at Van

-The Turk in America

-Sasun: The History of an 1890 Armenian Revolt

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: KILIÇ, Alev. 2026. "TÜRKLER VE ERMENİLER ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2015 / 123. Ekim 05. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/TURKLER-VE-ERMENILER

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır